

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

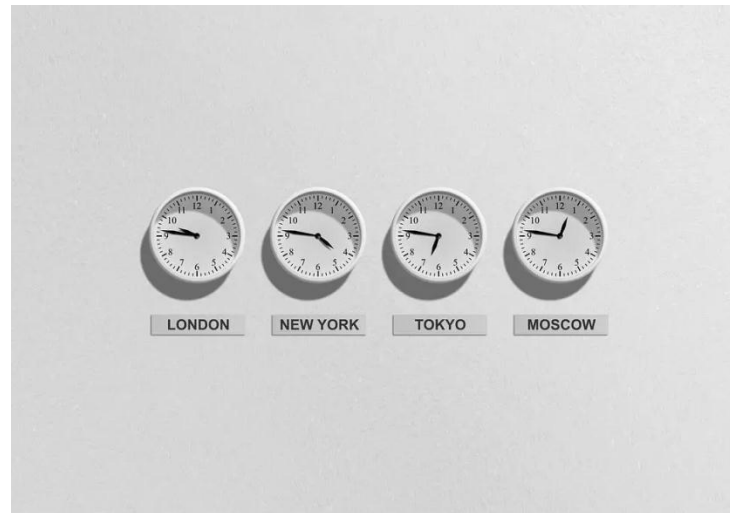
- Efekat **smanjenja sveta** uslovljen je **skraćanjem vremena** za činjenje tog sveta dostupnim
- **Anihilacija** – poništavanje prostora i vremena
- Tipologija vremena:
- **Objektivno vreme**
- **Subjektivno vreme**
- **Antropološko vreme**

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- **Objektivno vreme** – precizno se izračunava i meri. Homogeno, univerzalno, sinhronizovano, podeljeno po vremenskim zonama
- Red vožnje
- Značajno za putovanja u organizacionom smislu

- <https://time.is/sr/>

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- **Subjektivno vreme** – vreme doživljeno subjektivnom promenom stanja svesti pojedinca;
- Uska **povezanost unutrašnjih promena** (misli, opažanja, osećanja) i **doživljaja vremena** – vreme provedeno na času i u diskoteci; vreme provedeno u ambulanti i u šopingu
- Vreme i putovanja – **razlike** u percepciji **mobilne** i **stacionarne** faze
- Percepcija vremena kad je **kiša na moru**

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- **Antropološko vreme** – nacionalni praznici, lokalni praznici i svetkovine: organizaciono-tehnički aspekt (radno vreme radnji, muzeja, red vožnje);
- **Turističko atrakcijski aspekt:** privlačnost svetkovina kao kulturnih specifičnosti za turiste.
- Božić i Uskrs u Jerusalimu, Karneval u Riu, Poslanice pape sa terase crkve Sv. Petra u Rimu, Dan mrtvih u Meksiku...

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- ***Strategije suprotstavljanja vremenu:***
- ***Zaboravljanje vremena*** (bektstvo, zabava, masovni turizam, zaustavljanje vremena);
- ***Usporavanje vremena*** (brz život, nestrpljenje, odsustvo svesti o velikim razdaljinama i potrebi za protokom vremena pri putovanjima);
- ***Prevazilaženje vremena*** (putovanje kao način prevazilaženja vremena – religiozno i mistično iskustvo hodočasnika);

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- ***Strategije suprotstavljanja vremenu:***
- ***Ispunjavanje vremena*** – dva suprotstavljena koncepta, moralni i hedonistički (putovanja radi samoaktualizacije i putovanja radi zadovoljstva).
- ***Carpe diem*** je latinski izraz koji doslovno znači "***uberi dan***", danas poznata kao popularni aforizam. Prvi put je iskorišćena u popularnoj Horacijevoj (lirski pesnik antičkog Rima) pesmi gde se pojavljuje kao deo šire fraze ***Carpe diem quam minimum credula postero („Zgrabi dan sa što manje vere u budućnost“)***. U prenesenom značenju predstavlja stav prema kome je budućnost neizvesna i dugoročno planiranje besmisleno, odnosno da čovek treba hrabro da koristi prilike i uživanja koji mu se pružaju u datom trenutku.

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- ***Strategije suprotstavljanja vremenu:***
- ***Sećanje na prošlo vreme*** – izraz otpora prema protoku vremena i prolaznosti; putovanje – obilazak mesta ma kojima smo boravili, vraćanje uspomenama sa putovanja (fotografije, suveniri); susreti sa ljudima sa kojima smo delili putovanje.
- ***Suvenir*** sredstvo imaginarnog spajanja prostorno i vremenski udaljenih svetova.

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- ***Strategije suprotstavljanja vremenu:***
- ***Pripreme za putovanje*** – život u budućem vremenu,, putopisci i „obični“ turisti, razmišljanja kakve će reakcije izazvati putopis, odnosno priče, fotografije, filmovi i anegdote sa putovanja; žurba da se dato vreme proživi što pre.
- ***Sećanje na putovanje*** kao krajnji cilj putovanja;

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- ***Strategije suprotstavljanja vremenu:***
- ***Gubljenje vremena***
- ***Ontološko gubljenje vremena*** – prolaznost (rođenje, rast, starenje, smrt); tokom putovanja – definitivna prolaznost, trajanje putovanja se skraćuje i dani odlaze u nepovrat.
- ***Psihološko gubljenje vremena*** – oživljavanje sećanja, preplitanje prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- ***Strategije suprotstavljanja vremenu:***
- ***Gubljenje vremena***
- ***Etičko gubljenje vremena*** – radno vreme (težnja ka skraćanju radnog dana, produženju praznika, povećanju vremena za putovanja), vreme učenja i studiranja)
- ***Etičko gubljenje vremena – masovni turizam*** (ležanje na plaži kao gubljenje vremena) - pasivni odmor
- ***Suprotnost gubljenju vremena kroz korišćenje vremena - kreativni turizam*** (podsticanje kreativnih potencijala ovladavanjem lokalnih veština /tkanje, pravljenje korpi od pruća/) - aktivni odmor

VREMENSKI ASPEKTI GLOBALIZACIJE TURIZMA

- **Vremenska segmentacija putovanja** – *sedelačka i putujuća egzistencija čoveka, različite percepcije vremena.*
- *„Putovati znači menjati brzo mesta, navike i ljude sa kojima se družiš, znači jače se naginjati nad ponor vremena“ (Ivo Andrić)*
- **Etika putovanja** – *osmišljavanje i povezivanje svih komponenti putovanja u skladu sa etičkim principima shodno prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.*